

La Llei de Moisès

Dc, 11/08/2021 per Papa Francesc

[Les homilies del papa Francesc](#)

Audiència General 11 d'agost 2021

Germans i germanes, bon dia!

«Per què la llei?» (*Gal 3,19*). Aquest és el tema que, seguint Sant Pau, volem aprofundir avui, per reconèixer la novetat de la vida cristiana animada per l'Esperit Sant. Però si hi ha l'Esperit Sant, si hi ha Jesús que ens ha redimit, per què hi ha la Llei? Avui hem de reflexionar sobre això. L'Apòstol escriu: «Si us deixeu guiar per l'Esperit Sant, no esteu sota la llei» (*Gal 5,18*). En canvi els detractors de Pau argumentaven que els Gàlates haurien de seguir la Llei per ser salvats. Feien marxa enrere. Tenien nostàlgia d'altres temps, dels temps abans de Jesucrist. L'Apòstol no hi està d'acord. No és amb aquests termes que s'havia acordat amb els altres Apòstols a Jerusalem. Recorda bé les paraules de Pere quan va dir: «Per què tempteu Déu, posant al coll dels deixebles un jou que ni els nostres pares ni nosaltres vam poder suportar?» (*Act 15,10*). Les disposicions que van sorgir d'aquell "primer concili" – el primer concili ecumènic va ser el de Jerusalem i les disposicions preses per aquell concili eren molt clares, i deien: «Ens ha semblat bé a l'Esperit Sant i a nosaltres, no imposar-vos cap altra obligació fora d'aquestes coses necessàries: abstenir-se de les carns ofertes als ídols, de la sang, dels animals ofegats i de les unions il·legítimes» (*Act 15,28-29*). Algunes coses que feien referència al culte de Déu, la idolatria i que també tocaven a la manera d'entendre la vida d'aquella època.

Quan Pau parla de la Llei, es refereix normalment a la Llei mosaica, a la Llei di Moisès, als Deu Manaments. Va ser en relació amb el Pacte que Déu havia fet amb el seu poble, un camí per preparar aquest Pacte. Segons diversos textos de l'Antic Testament, la *Torah* – que és el terme hebreu amb què s'indica la Llei – és la col·lecció de tots aquells preceptes i normes que els Israelites han d'observar, en virtut del Pacte amb Déu. Una síntesi eficaç del que és la *Torah* es pot trobar en

aquest text del Deuteronomi que diu: «El Senyor s'alegrarà de nou per fer-te feliç, com s'alegrava pels teus pares, quan obeiràs la veu del Senyor, el teu Déu, observant els seus manaments i els seus decrets, escrits en aquest llibre de la llei, i quan et convertiràs al Senyor, el teu Déu, amb tot el cor i amb tota l'ànima» (30,9-10). L'observança de la Llei garantia al poble els beneficis de l'Aliança i garantia el vincle particular amb Déu. Aquest poble, aquesta gent, aquestes persones, estan unides a Déu i mostren aquesta unió amb Déu en el compliment, en l'observança de la Llei. Fent el Pacte amb Israel, Déu li havia ofert la *Torah*, la Llei, perquè pogués comprendre la seva voluntat i viure en la justícia. Creiem que en aquell temps era necessària una Llei semblant, que va ser un gran do que Déu va donar al seu poble, per què? Perquè en aquell temps hi havia paganisme a tot arreu, la idolatria arreu i les conductes humanes derivades de la idolatria i per això el gran do de Déu al seu poble és la Llei per avançar. Diverses vegades, sobretot en els llibres dels profetes, es constata que la no observança dels preceptes de la Llei constituïa una autèntica traïció a l'Aliança, provocant la reacció de la ira de Déu. La relació entre Aliança i Llei era tan estreta que les dues realitats eren inseparables. La Llei és l'expressió que una persona, un poble està en pacte amb Déu.

A la llum de tot això, és fàcil entendre que era ben fet el que van fer els missioners que s'havien infiltrat enmig dels Gàlates, afirmant que unir-se a l'Aliança comportava també l'observació de la Llei mosaica, tal com es feia aleshores. Tanmateix, precisament sobre aquest punt podem descobrir la intel·ligència espiritual de Sant Pau i les grans idees que va expressar, recolzades per la gràcia rebuda per la seva missió evangelitzadora.

L'Apòstol explica als Gàlates que, en realitat, l'Aliança amb Déu i la Llei mosaica no estan lligades de manera indissoluble. El primer element en què es basa és que l'Aliança establerta per Déu amb Abraham es basava sobre la fe en el compliment de la promesa i no en l'observança de la Llei, que encara no existia. Abraham va començar a caminar segles abans de la Llei. Escriu l'Apòstol: «Ara dic: un testament establert prèviament per Déu mateix [amb Abraham], no pot ser declarat nul per una Llei que arriba quatre-cents anys més tard [amb Moisès], anul·lant així la promesa. Si de fet l'herència s'obtingués basant-se en la Llei, ja no seria sobre la base de la promesa; en canvi Déu va donar la gràcia a Abraham mitjançant la promesa» (*Gal 3,17-18*). La promesa era anterior a la Llei i la promesa a Abraham: la llei va venir 430 anys després. La paraula "promesa" és molt important: el poble de Déu, nosaltres cristians, caminem en la vida guardant una promesa; la promesa és precisament el que ens atrau, ens atrau a avançar vers la trobada amb el Senyor.

Amb aquest raonament, Pau va assolir un primer objectiu: la Llei no és la base de l'Aliança perquè va arribar més tard, era necessària i justa, però primer hi va haver la promesa, l'Aliança.

Un argument com aquest deixa fora de lloc els que afirmen que la Llei mosaica és una part constitutiva de l'Aliança. No, l'Aliança és el primer, és la crida feta a Abraham. La *Torah*, La llei de fet, no està inclosa en la promesa feta a Abraham. Dit això, però, no s'ha de pensar que sant Pau fos contrari a la Llei mosaica. No, l'observava. Diverses vegades, en les seves Cartes, en defensa l'origen diví i argumenta que té un paper ben precís en la història de la salvació. La Llei, però, no dona la vida, no ofereix el compliment de la promesa, perquè no es troba en condicions de poder-la realitzar. La Llei és un camí que et porta endavant vers la

trobada. Pau fa servir una paraula molt important, la Llei és el “pedagog” vers Crist, el pedagog vers la fe en Crist, és a dir el mestre que et dona la mà per arribar a trobar-lo. Aquell que busca la vida necessita mirar la promesa i la seva realització en Crist.

Benvolguts, aquesta primera exposició de l'Apòstol als Gàlates presenta la radical novetat de la vida cristiana: tots els qui tenen fe en Jesucrist són cridats a viure en l'Esperit Sant, que ens allibera de la Llei i al mateix temps la porta al seu compliment segons el manament de l'amor. Això és molt important, la Llei ens porta a Jesús. Però alguns de vosaltres em podeu dir: “Però, pare, una cosa: això vol dir que si jo reso el credo no he de complir els manaments?”. No, el Manaments tenen actualitat en el sentit que són “pedagogs” que et porten a la trobada amb Jesús. Però si tu deixes la trobada amb Jesús de banda i vols tornar a donar més importància als Manaments, això no és bo. I aquest era precisament el problema d'aquests missioners fonamentalistes que es van infiltrar entre els Gàlates per desorientar-los. Que el Senyor ens ajudi a caminar pel camí dels manaments, però mirant l'amor de Crist cap a la trobada amb Crist, sabent que la trobada amb Jesús és més important que tots els manaments.

Traducció: Josep M. Torrents